

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Ham Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termékért szerint egy négyzög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár
kedvezmény.

Érthetetlen és lelkiismeretlen.

— december 10.

(P) Épp oly különös, mint el-
szomorító az a színjáték, melyet
a magyar képviselőház nyújt
most. Míg a Kossuth Ferenc veze-
tése alatt álló 48-as függetlenségi
párt letette az obstrukció fegyve-
rét, a kis klerikális Szederkényi-
csoport a néppárt néhány min-
dig harcias tagjával megmutatja,
hogy 20 képviselő elég a leg-
jobb intenciók meghusítására, a
rend felforgatására és az anar-
chia folytatására. Tudják, hogy
e kis csoport ereje nem tarthat
soká, de tudják azt is, hogy az
idő igen szűken van kimérve és
a baj épen az idő rövidsége
miatt igen éles kell, hogy legyen.
A három éves katonák, kiknek
három hónappal tovább kell fegy-
ver alatt maradniuk, a legna-
gyobb türelmetlenséggel várják,
hogy visszatérhessenek a házi
tűzhelyhez; a póttartalékosok
gonddal és aggodalommal telten
néznek a legközelebbi jövő elé,
mert a hadügyi kormányzat nincs
más eszköze a létszám fentartá-
sára, mint hogy a gyalogságnál
a póttartalékosokat szolgálatté-
telre behívja, a lovasságnál pe-
dig a harmadéveseket még to-
vább visszatartja; de az obstruk-
cionista kis csoportja se nem
hall, se nem lát, vagy legalább
ugy tesz, mintha egy cseppet
sem érdekelné a dolog.

Mit gondolnak ezek az urak?
Még mindig azt állítják, hogy

„mögöttük áll a nemzet? Hogy
még valamit elérhessenek, erre
a kilátást maguknak is fel kellett
adniuk, és ha a tárgyilagosa gon-
dolkodásnak csak az árnyéka is
megvan bennük, csak nem hihe-
tik, hogy 430 képviselő, kik a dol-
gok rendes menetét óhajják,
vaksággal van megverve, és csak
egyedül ők, 20 főnyi kis csapat,
ismerik a nép igazi javát, hogy
egyedül ők vették bérbe a hazafi-
ságot s hogy forduljon fel minden,
ha nem úgy történik, mint ők akar-
ják. E pár ember üzelmei oly érthe-
tetlenek s oly lelkiismeretlenek,
hogy nem jó vége lesz a dolog-
nak. Csak arra kell gondolnunk,
hogy általános védkötelezettség
van nálunk, s hogy a tartaléko-
sok behívása oly rendszabály,
mely igen mélyen belemarkol a
polgári életbe. Ha már az is ka-
lamitás, ha a tartalékosokat rövid
fegyvergyakorlatokra behívják,
mennyivel nagyobb csapás az,
ha a szolgáltatételre való behi-
vás bizonytalan időre szól és
oly ok nélkül, melyet a közem-
ber könnyen megért. Oly fen-
költnek tetszik az uraknak men-
telmi joguk, hogy kizártnak tart-
ják, hogy valamelyik értelmesebb
tartalékos, aki épp oly tempera-
mentumos, mint ők, az obstruk-
ció légionáriusai, felvilágosítja
bajtársait szerencsétlenségük igazi
oka felől és a legszentebb érde-
keiben megsértett legénység a
baj okozótól vesz magának ke-
mény elégtételt?

Es nem lelkiismeretlenség-e

az, hogy e kis csapat lehetetlenné
teszi, hogy a kormány hozzájut-
tathassa a kilátásba helyezett
karácsonyi segélyhez a tisztvi-
selőket, melyet a családok ezrei
oly nehéz szívvel vártak. Ha
már minden téren kártékony po-
litikájuk rombolását észszel fel
nem érik, legalább szivtelenek
ne lennének!

Bizony érthetetlen és lelki-
ismeretlen a Szederkényi és a
néppárt üzelme, az utóbbi any-
nyival inkább, mert néppártnak
nevezi magát és udvari párt is
akar lenni. Érthetetlen és lelki-
ismeretlen azért is, mert hiszen
nem kell okvetlen a katonai ja-
vaslatokat ezer meg ezer fiatal
ember kárára megobstruálni, ha-
nem ott az indemnitás és más
egyéb javaslatok, ha már ob-
struálni akarnak. Öszintén óhajt-
juk, hogy a belátásnak egy kis
szikrája hatoljon be az obstruk-
ció utolsó vackába is.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(X) Vármegyei közgyűlés. Zemplén-
vármegye törvényhatósági bizottsága
folyó évi dec. hó 21-én tartja meg
ez évben utolsó rendes évi közgyűlé-
sét a következő tárgysorozattal:

1. A Közigazgatási bizottságból
Andrássy Sándor gróf, Hadik-Barkóczy
Endre gróf, Lehoczy Endre, Meczner
Béla és id. Meczner Gyula kilépése
folytán 5 tag választása. 2. Az igazoló-
választmányba 5 tag választása. 3. A
lóvató-bizottságok elnökeinek megvá-
lasztása. 4. A tisztviselők fizetésének
javítására megszavazott pótadóból az

vetette meg az egész vonalon.

Az 1811-iki országgyűlés ez al-
apon épít tovább! Ezen országgyűlés
férfias magatartásában, önértetes ha-
tározataiban a pénzügyi és kereske-
delmi viszonyok egész fölfogásában
talán még felette is áll elődjének; és
nagyon helyesen ismerte föl, hogy a
nemzeti nagy érdekek elodázhatalan-
ul megkövetelik a gazdasági és po-
litikai emancipációt.

Az országgyűlésen megnyilat-
kozó nyers függetlenség, büszke dac,
puritán megközelíthetlenség hatal-
mas támaszt nyertek az egész vona-
lon megindult nemzeti újjáébredés
előtörő szellemében; a közszellemet
viszont a korszak költészetének ha-
zafias és nemzeti irányzata buzdítja
fel; így támogatják egymást kölcsö-
nösen a nemzeti kultúra és a nem-
zeti politika.

Roskadozni kezd a régi rendszer,
t. törv.-hat. közgyűlés! hazánk törté-
nelmének e kiválóan szép korszaká-
ban; az egyes társadalmi osztályok
közt századok óta emelt válaszfalak
düledezni kezdenek; és kialakul az,
ami addig nem volt, egy hatalmas,
egységes közvélemény. Mindenféle
egyletek, társulatok, kaszinók alakul-
nak, mind a társadalmi egység érde-
kében; és e szokatlan egységértnek,
mely a közvéleményt a politikai, tár-

1902. évi III. t.-cz. életbeléptetésével fel-
szabadult összeg hovaforrditása iránti
határozathozatal. 5. Az alispán évnegyve-
des jelentése. 6. Gróf Tisza István mi-
nisterelnök és az elnöktele alatt álló
miniszterium kinevezése tárgyában kelt
miniszterelnöki intézvénye. 7. Hieronymi
Károly m. kir. kereskedelemügyi mi-
nisternek hivatala elfoglalását tudató
intézvénye. 8. Tallián Béla m. kir. föld-
mívelésügyi miniszternek hivatala elfog-
lalását tudató intézvénye. 9. Nyiri Sán-
dor m. kir. honvédelmi miniszternek
hivatala elfoglalását tudató intézvénye.
10. Berzeviczy Albert m. kir. vallás-
és közoktatásügyi miniszternek hivatala
elfoglalását tudató intézvénye. 11. Wlas-
sics Gyula volt vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter bucsu-intézvénye. 12.
Darányi Ignác volt földmívelésügyi mi-
niszter bucsu intézvénye. 13. Kolozsváry
Dezso volt honvédelmi miniszter bucsu
intézvénye. 14. A Zemplénvármegyei
közkórház gőzfűtése, világítása és fel-
szerelésére vonatkozó ajánlatok feletti
határozathozatal. 15. Honvédelmi minis-
ter leirata a gróf Buttler-féle Ludovika
alapítvány tárgyában. 16. Kereskedelem-
ügyi miniszter leirata a T.-Terebes—
eperjes—bártfai h. é. vasut előmunká-
lati engedélyének meghosszabbítása tár-
gyában. 17. Kereskedelemügyi minis-
ter leirata a kir. utmesteri iskolák fenntar-
tási költségeihez való hozzájárulás
tárgyában. 18. Heves-vármegye közön-
ségének átirata a magyar nemzeti kö-
vetelmények megvalósítása érdekében
hozott feliratuk pártolása tárgyában. 19.
Szatmár-Németi város közönségének áti-
rata a 3-ik évüket kiszolgált katonák
visszatartása ellen tiltakozó feliratuk
pártolása tárgyában. 20. Borsodvármegye
indítványa a gyógyszerárak ado-
mányozása tárgyában. 21. Az országos
gazdasági munkás és cselédségélypénz-
tár megkeresése pótadó kivetés útján
leendő segélyezése iránt. 22. Szabály-
rendelet a kéményseprési iparról. 23.
Zólyom-vármegye közönségének átirata
a községi és körjegyzők fizetésének ál-

sadalmi, irodalmi visszhang által
egybefűzte, lehetett köszönni azon bá-
mulatos eredményt, mely a nemzet
újjáébredésében állott.

A nemzeti újjáébredés e nagy
korszakában született és nevelkedett
Deák Ferenc. Nevelkedett pl. szülei-
nek korai elhalálása folytán, kitűnő
puritánságu bátyjának, Deák Antal-
nak — ki maga is jeles követ volt
— vezetése alatt, anyagi jólétben és
testi-lelki épségben. Az ifju Deák
Ferencnek módjában is volt, kedvé-
ben is volt, a tudományos iskolai ne-
velés és képződés szokásos útjait si-
kerrel bejárni; gyöngéd és nemes
gondolkodásu bátyja pedig fogékony-
nyá tudta tenni ifju lelkületét a szép,
jó és nemes nagy eszméi iránt. A
bátyja önzetlen, puritán fölfogása,
tisztult, liberális gondolkodás-módja
természetesen váltott ki hasonló
érzetet, hasonló irányu fejlődést
öcsese lelki világában.

De a szerencsés példa mellett
magának a korszaknak uralkodó
iránya is rendkívül kedvező volt az
ifju Deák Ferenc nemes irányu fej-
lődésére; mert hiszen ezen korszak-
nak szinte telítve volt a levegője is
a politikai becsületesség, a nemzeti
hazafias törekvés, a közéleti tiszt-
ség nagy elveivel, úgy, hogy a klasz-
szikus fölfogást önkénytelenül is be-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Deák Ferenc emlékezete.

— Zemplénvármegyeének Deák Ferenc emlé-
kére f. év nov. hó 28-án tartott díszgyűlésén
mondotta: —

dr. Ferenczy Elek.

Méltóságos Főispán ur!

Tekintetes Törvényhatósági Köz-
gyűlés!

Tetszett a vármegye bölesessé-
gének úgy rendelkezni, hogy a mai
díszközgyűlésünkön hazafias lelkesé-
désünket a multak emlékéhez, a mult
egy nagy alakjának kegyeletéhez
fűzzük.

Viszontagságos multunk emlékeit
nemzeti történelmünk lapjai őrzik; a
lapokra írott századok közül nem lá-
tok egy második olyat, mely a nem-
zet sorsán nagyobb változást, a köz-
politika terén nagyobb alkotásokat
mutatna fel, mint a 19-ik század. De,
ha e század nagy politikai alkotásai-
nak alapvonalait kikeresem, úgy lá-
tom, hogy visszanyúlnak azok egé-
szén a 18-ik század elejéig.

Visszanyúlnak azok egészen az
1723. évi 1. és 2. t.-cikkelyig, ame-
lyekben a szankció pragmatika fog-
laltatik; vissza az 1790-ik évi ország-
gyűlésig, melynek örök dicsősége ma-

rad a 10-ik törvénycikkely, amely el-
ismeri, hogy ámbár az uralkodóház
nőágának Magyarországra nézve meg-
állapított örökösödése ugyanazon fe-
jedelmet illeti, kit a megállapított
örökösödési rend szerint az elválaszt-
hatlanul és eloszthatatlanul együtt
bírándó örökös tartományokban illet
az uralkodás; mindazonáltal a király
csak az országnak saját törvényei
szerint, nem pedig a többi tartomá-
nyok módjára uralkodhat és kormá-
nyozhat, mert Magyarország szabad
ország és egész országlási formájára
független és semmi más országnak
vagy népnek lekötve nincsen, hanem
saját önállással és külön alkotmány-
nyal bír; tehát joga van reá, hogy
nemzeti kulturáját, anyagi boldogu-
lását minden irányban szabadon fej-
leszthesse.

Ime itt, ezekben találom a 19-ik
század nagy politikai alkotásainak
alapjait; innét, ezen nevezetes 1790.
évi országgyűlésből indulnak ki a kö-
vetkező évszázad politikai és kulturális
törekvései. Ez az 1790-ik évi ország-
gyűlés az első, mely a régi céltalan
rendszerrel eltért, mely a sérelmek
vitatásának meddő harcaiban meri-
tette ki erejét; az első, amely a nem-
zeti közéletet, mint egészet tekinti az
összes ágazatokban; és munkálatai
által a közélet reformjának alapjait

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

mütermükben december hó 13-án (vasárnap) és 14-én (hétfőn) d. e. 9-től—12-ig

és délután 1/22—1/24-ig fognak felvételeket eszközölni.

ami javadalmas útján leendő felemelése tárgyában hozott határozatának paratolása iránt. 24. A zemplén-vármegyei közs. és körjegyzők együletének kérvénye, az „Erzsébet királyné” nevet viselő jegyzői árvaház alapjának gyarapíthatása céljából segélyezése iránt. 25. A zemplénvármegyei községi és körjegyzők emlékirata helyzetük javítása, fizetésük rendezése és segédmunkaerők ki- rendelése tárgyában. 26. A Kossuth-szobor elhelyezése. 27. Dókus Gyula alispán jelentése 5 heti szabadságidő igénybevétele tárgyában. 28. Az igazolóválasztmány a vármegyei legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékét bemutatja. 29. A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesület 1902. évi működéséről szóló jelentés. 30. Alispán előterjesztése az erdőőrzési költségek behajtása tárgyában. 31. A községek költségelőirányzatai és zárszámadásainak tárgyalása. A már beérkezett és még beérkezendő összes, a Közigyelés hatáskörébe utalt ügyek. — Az állandó választmány december hó 19-én ülést tart.

(Hivatalos hirdmény. Az 1904. évre irodai szerek és nyomtatványok beszerzése válván szükségessé, felhívom az érdekelteket kereskedőket és nyomdatulajdonosokat, hogy mintákkal felszerelt zárt ajánlataikat a város tanácsához címezve folyó évi dec. hó 20-ig az iktató-hivatalba nyújtsák be. A használatban lévő nyomtatványok és írószerek mintái a város számvevőségénél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Sátoraljauhely, 1903. évi december hó 5-én. Székely Elek, polgármester.

HIREK.

Áthelyezések. A m. kir. pénzügyminiszterium Freyler Kálmán p. ü. öri főbiztos Sátoraljauhelyből Ungvárra, Konratvics Elek nagymihályi p. ü. öri biztos Rimaszombatra, Holcár Ede p. ü. öri biztos Homonnáról Nagymihályba, Jankó Dénes p. ü. öri biztos Siklósról Homonnára helyezte át és Freyler Kálmán p. ü. öri főbiztos helyébe a sauhelyi p. ü. igazgatóságához Szabó Ferencz p. ü. főbiztost rendelte ki.

Halálozások. Özv. Schwartz Bernátné szül. Szamely Teréz folyó hó 4-én veselő következtében elhunyt. Nagy kiterjedésű család gyászolja elhunytát. A jótékonyágáról is ösmert urnó néhai Schwarz Bernátnak, az izraelita hitközség volt elnökeként özvegye, Szűcs Lajos budapesti vasuti mérnöknek és Szűcs Jenő helybeli szőlőbirtokosnak édesanyja volt.

szívta lelkébe az, akinek agyveleje egészséges, szive romlatlan volt.

Azon idők szokása szerint Deák Ferenc már kora ifjúságában állott a vármegyének szolgálatába; a vármegyének, amely akkor még nemesak az alkotmányos szabadságjogok védőbástyája, hanem „utasítás adási” jogánál fogva valóságos sulypontja volt az országos nagy politikának. A nagy, országos reformkérdések tágkörű tárgyalása, a gyakran heves vitaközlások tüze nemesak megedzette a vármegyének szereplő férfainak politikai jellemét, hanem valósággal acél idegekkel látta el őket a bekövetkezendő nagy nemzeti küzdelmek idejére.

Deák Ferenc első nyilvános szereplése 1829-ben történt, amidőn elmondotta híres beszédét a halálbüntetés ellen; és bár nem volt is megbeszédének általa elért eredménye, — mert védené elítéltetett, — meg volt annak mégis meggyezerte nagy feltűnést keltő hatása. Az ifjú szónok egyszerre Zalavármegye vezéréberek közé emelkedett; és elismerő vármegyéje már 1833. apr. végén országgyűlési követének választja meg.

A fiatal követet a megnyerő eleven kedélyességnek, a tárgyak szokatlanul nagy ismeretének, a szónoklás nagy tehetségének híre előzi meg a diétán. Követársai nagy érdeklő-

Temetése folyó hó 6-án ment végbe a Kazinczy-utcai gyászházba általános részvét mellett. — Oláh Béláné szül. Blizman Margit folyó évi dec. hó 6-án, 32 éves korában elhunyt. A fiatal urnó váratlan halála széles körben keltett részvétet, mely folyó hó 8-án délután tartott temetésén impozáns módon nyilvánult meg. A korán elhunyt urnót kis árvái és férje, Oláh Béla m. á. v. gyártelepi mérnök siratja. — Részvételt vettük a szomorú hírt, hogy Machovics Ferenc, Reus uralkodó herceg sztrópkó — polenai uradalmának volt erdőfőszte, jelenleg gróf Karácsonyi Camillo erdészének neje: szül. Sztankovics Terézia urnó mult hó 29-én Sztropkón jobblétre szenderült.

— Ujévi gratulációk megváltása a sátoraljauhelyi árvaház javára. Körülbelül tizenhat hosszú év folyt le azóta, hogy így utolsó napjaiban a haldokló, megvénhedett évek és még csupán sejtelmével az elkövetkezendő ujnak: a fenti cím alatt teret nyitunk mindazoknak, akik az új év alkalmával ismerőseiket, jóbarátaitak óhajtják e lap útján üdvözölni, de egyben a jótékony cél érdekében is óhajtának közremunkálni. Azoknak tehát, kik az új év megérkezéssel szokásos új évi üdvözleteiket, általunk a helybeli árvasegélyző és jótékony egyesület javára beszoalgtatandó, bármily nagyságu összeggel is megváltani óhajtják: — pénzküldeményeiket, melyeket lapunk kiadóhivatalához kell beszoalgtatni: e helyen fogjuk nyugtázni. Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk új évi gratulációit 4 koronával váltja meg. Dr. Thomán Dávid Ungvárról 2 koronát, Szokolay Emil műszaki tanácsos 5 koronát küldtek be e célra. Eddigi gyűjtésünk 11 kor.

— Eljegyzés. Aranovics Albert bodzásujlaki lakos f. hó 6-án jegyezte el Wittenberg Erzsikét Gercselyből.

— Nyilvános köszönet. A „Leány egyesület” részére Rudali Samu mérnök ur által hozzánk juttatott 10 kor. adományt nyilvános elismerés mellett hálással megköszönjük. Nagy Elza egyl. elnök, Zinner Erzsiké egyl. pénztáros.

— A járdák és a eselédék. A járdák és gyalog utak megóvása tárgyában alkotott városi szabályrendelet szerint vízfordó edényekkel a járdán jární tilos. Habár erre a eselédék ugy az őrszemeken levő rend-

déssel várják első felszólalását, mely mihamar, már júniusban bekövetkezett a jobbágykérdés tárgyalása alkalmából. A kérdés mélyremenő ismerete, de különösen nyugodt és mégis fényes eloquentiája valósággal meglepte a diétát. Főllépésének nagy hatása alól az akkor még igen erős konzervatív párt sem volt képes magát kivonni. Már maga beszédének a bevezetése is elragadó volt, amikor azt mondja: „Van egy törvény, mely minden polgári törvények fölött örök és változhatatlan; melyet a világ kezdetétől ennyi századokon keresztül semmi álokoskodás kiforgatni nem tudott; semmi hatalom vagy erőszak el nem nyomhatott; egy oly törvény, melyet az alkotó minden jobb ember szívébe vésett; mely nélkül polgári alkotmány erősen nem állhat; mely nélkül írott törvény igazságos és boldogító nem lehet, és ez a természetnek szeghetetlen szent törvénye: hogy minden ember személye szabad és sérthetetlen legyen. Ezen örök törvény nevében kívánja a javasolt intézkedést, nem mint valami újítást, hanem mint helyreigazítást nyolc százados constitúciónk nyolc százados, igazságtalan tévedésének.”

(Vége köv.)

örök által, mint a megyekutnál levő hirdetési tábla útján figyelmeztetve van, mégis sokan minduntalan a járdán hordják a vizet, sőt vizes edényekkel ott megállanak és eltársanyekkel az arra járók bosszúságára jó ideig. Most különösen a téli idő beideig, nehogy még a közlekedés akadályozása mellett a járdákat sikerüljön ezzel az emberek testi épségére veszedelmessé is tegyék, ennek megakadályozása céljából a rendőrkapitány legújabbban érélyes intézkedéseket tett. Kívánatos volna, ha a szolgálatadók erre eselédjeiket figyelmeztetnék.

— Uj pénzintézet Sárospatakon. Sárospataki hitelbank r. t. címmel új pénzintézet alakul Sárospatakon 200 ezer korona alaptőkével, 2000 részvényű 100 korona. Az alapító bizottság Sárospatak és vidéke legszámtovább egyéneiből állandó. A szervező bizottság: Dr. Lázay Szabó László ügyvéd és nagybirtokos, Meczer András nagybirtokos, dr. Zsindely István jogak. tanár, dr. Kun Zoltán körorvos, birtokos, dr. Kérészy Sándor ügyvéd, Végh Bertalan ügyvéd, birtokos, Goldblatt Mór birtokos, Fodor Jenő városi főjegyző sárospataki lakosok, Saenger Arpád, gr. Lónyai Elemér jószágigazgatója B.-Olaszi és Haas József bankügyvezető tokaji lakos. A részvényjegyzésre vonatkozó felhívás pár nap mulva lesz kibocsátva.

— Országos vásár. A karácsonyi országos vásár folyó évi december hó 17. és 18-án fog Sátoraljauhelyben megtartani.

— Részeg ember dolga. Az elmult szombaton nagy mulatságot tartott Karuczka Imre miskolezi származásu eserepfedő munkás. Harmadmagával előbb az új kórház melletti kocsmaiban ivott. Egyikök azután a helyzetet változtatni kívánt, közös akarattal elmentek egy vasut melletti esapszékbe, ahol tovább fogyasztották a hegy levét. Sűrű poháresengés közben végre megjött az indulás ideje. Karuczkanak hazafelé, Miskolcra kellett indulnia. Másik két társának a sok italtól kedve kerekedett a költekező eserepfedő, aki mindenütt gavallér módjára fizetett, utjára elkísért. El is indultak gyalogszerrel Sárospatak felé és mily váratlan és kellemes meglepetés érte a széles jövedyben gyalogoló cimborákat, mikor az országut mentén a „Némahegyi csárdára” bukkantak. Ide is betértek és addig abba sem hagyták a dorbézást, míg csak a vigan költekező eserepfedőnek a 20 koronájából néhány fillérje nem maradt. Erre a sáruga földig leittasodott társaság tovább folytatta utját Sárospatak felé. Még itt is találta nyitott kocsmára, ahol a 20 koronának romjain adtak túl. Innen ismét neki mentek a hosszú országutnak és addig ódalogtak, bukdácsoltak rajta, míg a nap hőse: a eserepfedő a mezon találta magát. Az egész éjjelt ott töltötte. Mikor reggelre kinos helyzetéből fölébredt, maga körül nagy vértócsának nyomát látta és képtelen volt lábra állani. Jajveszkelésre egy az országuton haladó szekekes figyelmeztetés lett és fölvetette szekekerére. A leittasodott ember iszonyuan össze volt ütve és pénztől teljesen kifosztva. Vámosujfaluról, ahová a szekekes vitte, be kellett szállítani a helybeli kórházba, ahol most ápolják a szerencsétlenül járt eserepfedőt. Hogy ki verte meg és társai hová lettek, nem tudja.

— Tolvajlás. A mult napokban Grünwald Margit helybeli lakos szobájából ismeretlen tettes ruhaneműeket lopott, köztük egy olyan szoknyát, melyben egy 50 koronást tartalmazó pénztárca volt. A tolvajt, aki valószínűleg a Faraó nemzetségből való nő lehet, keresi a rendőrség.

— Mikor lesz a sorozás? A mai zavaros politikai viszonyok egyik legaktuálisabb kérdése, hogy mikor tartják meg a folyó évben elmaradt sorozást. A kormány ama terve, hogy

december 23-ig befejezzék az ujoneállítás: hajótörést szenvedett. Ez által a besorozandók négy hónapot vesztettek, ami nagy sor a katonacéltben. Ha az első terv szerint tartják meg sorozást, az ujoneok január végén vonultak volna be s 1906. szeptemberben léptek volna ki s így összesen két év és 8 hónapot kellett volna szolgálniok. E terv esélyes, az ujoneozást csak 1904. év elején tarthatják meg s így a bevonulás április eleje előtt aligha lesz meg. A jövő áprilisban bevonuló ujoneok 1907. márciusban szabadságotlathnak csak, ami nagy idővesztés a régi tervvel szemben. Mivel április elejére a harmadik évüket kiszolgált (negyedéves) kotonák már szabadságotlathnak, az ujoneképzést az egyévi önkéntesek teljesítik, kik arra az időre már altisztek lesznek. Az ujonnan besorozott egyévi önkéntesek a jövő év októberében kezdik meg szolgálatukat.

— Bor-lopás. Teitelbaum Mór helybeli borkereskedő e napokban meglapta valami borra szomjas, eddig még ismeretlen tolvaj. Bejutott az „Ungváron” lévő pincéjének belsejébe és onnan mintegy 20 korona értékű bort lopott. Károsult feljelentésére a tettes kézrekerítése végett megindították a nyomozást.

— A szerencsi társaskör nov. hó 28-án tartotta hangversenyével összekötött második háziestélyét. A hangverseny műsorából kiemeljük Zakár Margitka hatásos, mely érzelemmel előadott szavatatát, Olchváry Ernő művészi hegedű- és gordonka-játékát. Kiváló tetszést arattak a Mester Dezső, Forgács Tivadár, Endre Gyula és Lábos Béla által előadott énekszámok is.

— Az új 10 koronás bankó. A mostani 10 koronás bankjegyeket, melyek körülbelül két év óta vannak forgalomban, tudvalevően nem sokára bevonják. A magyar-osztrak bank most készített az új 10 koronást, amelyből már a jövő évben 15 millió darabot fognak kibocsátani. A mostani 10 koronásokat legfőképpen azért vonják be ilyen rövid idő múltán, mert nagyon sok hamisítványa forog közkezen. A hatóság megállapította, hogy a hamisítást rendszerint külföldön követik el; a hamisítók fészke Olaszországban, Ankonában van. Az új 10 koronás bankjegyekre, a szokástól eltérően nem irtak ki művészi pályázatot, a terveket csaknem mind a bank rajzolói készítették, mert illetékes körökben ugy vélekednek, hogy ezek mint szakemberek inkább tudnak olyan bankjegyjrajzot készíteni, amelyet nehéz utánozni. Olyan bankjegy ugyanis, amelyet ne lehetne hamisítani, nincsen. Az új 10 koronás tervénél a technika minden eszközét felhasználta, a rajz is rendkívül komplikált lesz: azonfelül egy újfajta papirozt fognak a bankjegyhez használni, mely szintén nagyon megnehezíti majd a pénzhamisítók dolgát.

— Figyelmeztetés a postai esomagok célszerű esomagolása, helyes címzése stb. tárgyában. A karácsonyi és ujévi rendkívüli esomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak ugy biztosítható, ha a közönség a esomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe esomagolni nem szabad. Vásznon vagy papírburkolattal bíró esomagokat göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig peesétviaszszal kell lezárni. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték és keresztnévnek vagy más megkülömböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. is kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta

pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatábláskára, bórparabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is, arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címirat leesnék, elveszne, vagy pedig olvashatatlaná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Budapestre és Bécsbe szóló, élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címirataira, nemkülönben az ilyen csomagokra vonatkozó szállítóleveleken a tartalom minőség és mennyiség szerint kiirandó. (Pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.)

— **Karácsonyi vásár.** A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából Sátoraljaújhelyben is városszerte igyekeznek a kereskedők, hogy mindent kellő időben beszerezve a vevőközönségnek kellő mennyiségű és minőségű árukkal szolgálhassanak. Mutatja ezt a helybeli kereskedők nagyobb mennyiségű megrendelése, az új árukkal, alkalmi tárgyakkal telekötött kirakatok stb. Ami butortárgyakban, szobaberendezésekben meglepő és új dolog: azt legnagyobb mennyiségben és legszebb árukban a *Wilhelm* Henrik új helyi butorkereskedő cég nyújtja. A „Vörös ökör” épületének emeletén vannak elhelyezve butor tárgyai, mahagoni, rokokó, secessziós és szolid szobaberendezései és ezek a szemlélőnek valóban meglepő képet nyújtanak. A karácsonyi vásár alkalmából felhívjuk a közönség figyelmét a cégre, melynek áruival valóban érdemesek érdeklődsre.

— **Egy kis parázs verekedés.** Varranórt írják: F. hó 2-án nagy vásár volt Varranón. Titulus bibendi ez minden tót legénynek. Ugy d. u. 3 órákor aztán, mikor már jót húztak a pálinkás flakókból egy esiesőkai legény idejét látta, hogy elverjen valakit. Társaival találtak is egy más falubeli legényt, akin aztán kimulaták magukat. Karóval és fokossal az ut közepén neki estek az áldozatnak, ki már az első ütés után len volt a sárban. De azért ezek ütötték tovább, hogy valahogy felnekeljen. A tetteseket letartóztatták.

— **A rendőrkapitányság november havi tevékenysége.** A múlt nov. hónapban a személy- és vagyonbiztonság kielégítő volt. Lopás büntette 4, lopás vétsége 11 esetben, egyéb büneset vagy vétség 10, hatóság elleni erőszak és súlyos testi sértés 2 esetben fordult elő, illetőleg annyiszor fogatosított nyomozás. A bünesetek közül megemlítendő, hogy *Radvánszky* János és *Makai* Mihály folyó hó 15-én éjjel részeg állapotban az őket esendire intő *Stein* János rendőrt megtámadták s rajta kézzúrásokkal olyan súlyos sérüléseket ejtettek, hogy még most is a közkórházban van ápolás alatt. Múlt hó 16-án a rendőrség letartóztatta *Pribesko* Rezső kassai származású 30 éves, rovott multa volt kereskedőségét, aki különféle ünnevek alatt a maga készítette hamis okmányokkal legtöbbször mérnöknek adván ki magát, ily címen az ország nagyobb városaiban megfordult s kivált papoktól nagyobb összegeket esalt ki. Az itt elkövetett csalásért az itteni kir. járásbíró által 6 havi fogházra ítéltetett. Kihágási ügy elintéztetett 131. Amerikába kivándorolt 3. visszatért 2 egyén. Tüzeset egy történt. Kőbor cigányok nem garázdálkodtak. Öngyilkosság kettő fordult elő. Izraelita zugiskola felfedeztetett kettő, miből kifolyólag a kihágási eljárás megindítatott.

— **Kérelem.** A f. hó 28-án tartott „Kazinczy-köri” estélyen tévedés

ből valaki egy fekete, finom selyemmel beült boát vitt el, s helyébe egy rövidebbet hagyott ottan. Újlag is felkérik az illető, hogy a kiesérelt boát *Peiffer* Gyula főmérnök Jókai-utca 766 sz. lakására küldeni szíveskedjék, ahol a sajátját rögtön át is veheti.

— **A „Tanító sorsjáték” húzása.** mint hivatalosan értesítenek hennünket, december 23-án visszavonhatatlanul meg fog történni. A sorsjegyek, tekintettel arra, hogy a főnyeremény 30,000 korona értékű gyémánt ékszer s a többi 999 nyeremény is mind nagybecsű értéket képviselnek és hogy a sorsjáték tiszta jövedelme a tanítóegyletek jótékony intézményei s a „Budapesti Újságírók Egyesülete Segítőalapja” javára fordítanak, igen kellendők s ma már nem sok sorsjegy vár eladásra. A sorsjegyek minden dohánytözsdeben kaphatók, ára 1 korona.

IRODALOM.

Az Újság. E címen új politikai napilap indult meg. Felelős szerkesztő: *Gajári* Odón. Előfizetési árak: Egy hóra 240 kor. Negyed évre 7 kor. Fél évre 14 kor. Egész évre 28 kor. Egy példány ára 10 fillér. „Az Újság” terjedelme 24—32 oldal. „Az Újság” egyes példányai minden újságelárusítónál kaphatók. Mutatványszámát 6 napig ingyen küld a kiadóhivatal. Cím: „Az Újság” kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-út 54.

TANÜGY.

Az alkoholizmus ellen.

Közlő: Czagany Ferenc.

A Brémában f. évi április hóban IX. kongresszusra az érdeklődők több ezernyi számban jelentek meg.

A kongresszussal kapcsolatosan, érdekes kiállítás rendeztetett, melyen egyrészt az alkoholnak ipari és egyéb célokra való felhasználása mutatott be; másrészt az alkoholmentes italokból voltak minták. Együttal a szakirodalmi termékekből volt gazdag és érdekes kiállítás. A használati tárgyak közül az alkohol ártalmát — s illetve az emberi szervezetre való káros befolyását feltüntető szemléltető táblák, rajzok, illusztrációk és másolatok, az alkoholizmus elleni egyesületek, intézmények, gyógyhelyek szervezetét, berendezését ismertető leírások és fekvésüket feltüntető látképek, végül statisztikai kimutatások és tanulmányos grafikonok tartották a kiállítását.

A kongresszus hivatalosan április hó 15-én nyitott meg Posadowsky-Wehner gróf porosz államminiszter által. Dr. Daun bécsi jogtanácsos nagyszabású előadásából a következők váltak ki különösen:

„Nagybritanniában törvényt hoztak az iszákosság büntetésére. Belgiumban a pálinkát nagyon megadóztatták. Németországban Douglas gróf képviselő javaslatára egy miniszteri rendelettel a nyilvános kimérések korlátoztattak. Ausztriában törvény van készülöben az iszákosság magán és büntetőjogi megfenyítése érdekében. Franciaországban a közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben az iskolákban kiosztandó iratokban utalnak az alkoholizmus veszélyeire.

Ha e mellett látjuk, hogy Németországban az alkoholellesnek egyesületek tagjainak száma folyton nő, az újabban teremtett korcsmai reform mindinkább elismerést arat, akkor bátorsággal és jó reménységgel folytathatjuk a munkát. Bár rögs az ut, a fáradságot nem szabad kimélni. El kell érünk, hogy egészséges, józan, tetterős nemzedéket neveljünk.”

Dr. Daunon kívül a kiválóbb tudósok és szakemberek előadásaiból, mint különösen jellegzetes mondásokat, a következőket idézem:

Dr. *Strube*, (Bréma.) „Az alko-

hol elleni küzdelem egyike a tuberkulózis ellenszereinek.”

Prof. *Forel* (Chigny): „Sokáig csak a bacillusoknak tulajdonították a tuberkulózist. Főök azonban az alkoholizmus...” — Fő elv legyen: *Mens sana in corpore sano.*”

Dr. *Bonne* (Hamburg): „A prostitúció és alkoholizmus össze függ egymással. A fiatalság elgyengül a kiesapengások által, tehát fogékony-sága a tuberkulózis iránt érthető. Leghathatósabb eszköz a tuberkulózis ellen az alkoholizmus legyőzése.”

Dr. *Frölich* (Bécs): „Az alkoholizmus kétségtelenül egyike a szociális nyomornak. Ha tehát gyökeres orvoslást akarunk: a szociális nyomort kell megszüntetni. A munkások megélhetésének javítása mellett kardoskodik, hogy magasabb műveltségre tehessenek szert, és saját erejükből legyenek képesek emberhez méltó existenciához jutni. Az orvosok rendkívényeinek 90%-a nem fogatosítható — pénzhány miatt! — Bécsben 40 gyermek közül 27 sohasem látott ágyat! Ha az alkoholizmust ki akarjuk pusztítani, enyhíteni kell a nép nyomorán!” (Rettentő való és rettentő igazság!)

Dr. *Rudni* (Berlin): „A faj fenntartása és gyarapodása az egészséges elemektől függ... sajnos, hogy az életképes faj kipusztítását az alkoholizmus vállalta magára, s a derék egyéniségek közt nagy mértékben pusztít...”

Phil. Dr. *Helenius* (Helsingfors): „Az alkohol szerepe a kulturnemzetek háztartásában.” A német évente közel 2,500,000 hl. dest. italt fogyaszt és mintegy 70,000,000 hl. sört. Nem számítva a bort. Italokra évente 3 milliárd márkát ad ki, 3—4-szer annyit, mint a hadseregére és flottára. Ha ezen összegben árpát, vennének és 1000 kg-ért 140 márkát fizetnének: 21,428,571. kg. árpát kaphatnának. Az egész keresk. tengerészeti flottának 11 utat kellene teljes rakományal tennie, Bréma flottájának 57 utat. Az alkoholfogyasztás szerinte inkább káros, mint hasznos. Ha a flotta 11 utja alkalmával tengerbe dobná rakományát, kisebb kára volna, mint most, hogy 3 milliárdot ad szeszes italra. Ez csak közvetlen kiadás alkoholra. Közvetettek az alkohol által okozott károk.

(Folyt. köv.)

Közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Válasz

a „Felsőmagyarországi Hírlap” 1903. dec. 2-iki számában megjelent „Királyhelmezi esendőlet” című levélre.

A „több kir.-helmezi adófizető polgár” aláírású közlemény szerzője meglehetősen sötét színekkel festi le a kir.-helmezi életet úgy, hogy, aki azt olvassa, azt hiheti, hogy talán épen az előljárárság fogad fel betörőket.

De térjünk a dologra. Nov. 24-én a város egyik végén bementek Weisz Adolf kapu nélküli udvarára s az udvaron levő istállóból, melynek ajtaja zárva sem volt, elvittek 2 libát, a város másik végén Kohn Sámuel-től szintén ilyen körülmények közt vittek el baromfit.

25-én este fél 7 órákor Simkovic Lázár (nem kereskedő, hanem) péktől elvittek 2—3 koronát — nem pedig 1600 koronát — Steinfeszt D. cégtől elvittek néhány üveg cognacot, de hogy mennyi pénzt, azt a tulajdonos sem tudja, annál kevésbbé a t. cikkirő. — Ez a tényállás.

Hogy a cikkirő ur mennyire tendenciózus és mennyire rossz indulatlan jár el az előljárárság ellen, röviden bebizonyítom. 1903. nov. 3-án adott be délután ugyancsak ő egy kérvényt épen akkor, amikor a képviselőtestület gyűlést tartott, de az napirendre kitzúve nem volt, így a rendőrség szervezésébe a közgyűlés bele nem mehetett, hanem a november 27-iki rendkívüli közgyűlésre ha-

lasztatott el a kérvény tárgyalása, melyen elhatározottat 3 éjjeli őri és 3 rendőri állás szervezése; az éjjeli őrok már szolgálatot is tesznek, míg a rendőrök 1904. év januártól, feltéve, ha a közgyűlési határozatot épen a T. cikkirő ur s független érdektársai meg nem fellebbezik.

Tehát a maradiság vádját visszautasítom, ugyszintén visszautasítom azt, „hogy én csak ígértem pontosságot és erélyességet” — mert tessék felettes hatóságaimat megkérdézni, azoknak az elismerése nekem többet ér, mint az ilyen durva kirohanás.

Hiszen vadozni könnyű, ép olyan könnyű reáfogni arra a bíróra, aki épen a város fejlődését igyekezett előmozdítani, hogy nem tesz semmit, de beigazolni tessék ezt, s ha be tetszik igazolni, akkor én is aláírom, amit ön állít, de addig az ő nevében is visszautasítom vádjait.

Midőn az előbbi dátumokkal kimutattam azt, hogy legalább is emlékezőtehetsége gyengül, mert nov. 3-tól nov. 27-ig csak 24 nap van, nem pedig 6 hét, ugyanakkor felkérem, hogy ha úgy érdeklődik a jegyzők dolgával, mint mutatja, szíveskedjék eljönni a városházába és én egyről-másról szívesen felvilágosítom.

S így arról is, hogy épen a „véghetetlen jó jegyző, ki Amerikába szökött” oka annak, hogy most kisegítőre van szükség a városházánál, s így annak a fizetéséből nem lehet rendőrt tartani, tudunk mi másképp is gondoskodni a rendőr fizetéséről, de ha magasabb lesz a pótdadó, ne tessék zúgolódni, sem pedig a képviselőtestületet vádolni.

Amidőn kijelentem még azt, hogy tudom azt, miszerint a „több királyhelmezi polgár” aláírása alatt ki rejtőzik, s vele, illetőleg vádjaival tovább nem foglalkozom, s arra többet nem felelek, tessék ellenem fegyelmi eljárást kérni, ha jónak látja, de nem pellenégre állítani az embert.

Kir.-Helmezc, 1903. dec. 5.

Steinfeld István,
városi főjegyző.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Lapunk n. t. munkatársait felkérjük, hogy lapunk karácsonyi számában való közzétételre szánt közleményeket minél előbb küldjék be lapunk címére, nehogy a cikkek későn érkezése esetén azokat mellőznünk kelljen.

Cs. L. Helyben. A szives munkálkodást köszönjük; a beküldött dolog kiszedve várja a keddi számot.

B. M. Budapest. Körülbelül a jövő hét végén kerül reá a sor.

S. J. K.-Helmezc Beosztottuk.

Diák, Helyben. Látja az igen szép, hogy az önképzőkör elfogadta, de azért lapunk mértékét nem üti meg. Külömben is önnök még lapokba dolgozni kissé korai volna.

Zs. B. Varranó. Köszönjük.

Nem közölhető: Almokon... (vers.)

Kiadótulajdonos: **Éhlert Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Szakást keresek

két avagy három szobát, melyekből egyet irodának berendezek, többiek lehetőleg butorozottak legyenek. — Város központjában fekvő alkalmasabb. Válaszok „Garçon” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Adler-féle **havanna rumot** tessék nyomtatékosan kérni, mert számtalan silány utánzat van forgalomban.

ADLER és GOLD

cs. és kir. udvari szállítók KASSA. Kapható az összes fűszer és csemege üzletekben.

